

da dela, kar se njej zljubi, čemu pa bode drugim uzda?

To naj pomisli gospôda, potem upamo, da še najde pot iz pasti, v katero je zvbila sebe ter jezero in jezero nedolžnih otrok, pa njih obžalovanja vrednih starišev. Rešilnice za zanemarjene otroke, na katere misli Graški dež. zbor, ne prinesó nam nikoli odrešenja in otrokom nikoli poboljšanja. Misel, da je šolarjem treba takih rešilnic, je nekaj, kar žene lahko vsacemu učitelju, dokler še ne obupa nad svojim stanom, rdečico v lice. Siba v roki učitelja je sramota ali rešilnica za njegove učence pa mu bodi — rešilnica!

Resnica, stariši so velikrat krivi, da so njih otroci muka za učitelja v šoli, pa saj so to tudi za-nje same. Le-ti bi včasih kaj dali, ko bi jim kdo otroke prevstvaril v dobre, ali sto na eno stavimo, da one rešilnice ne storé tega. Denarja bilo bi pač za-nje treba in to veliko denarja, naj bi se le v vsacem okraju naredila po ena rešilnica, na zadnje pa dobomo iz njih spake, ki ne bodo ne starišem v podporo, ne pri drugih ljudeh za rabo. Otroci so lastnina starišev in njih lastnina naj bodo!

Po tej poti, po poti rešilnic za otroke, tedaj ne pridemo do dobrih otrok, treba bode kreniti na drugo, na pot krščanstva. Dokler pa je sv. vera za pastro v šoli, v očitnem življenju, dotlej pač čakamo, kakor kedaj judje na odrešenika, a ne dočakamo ga. On pride a mi ga nismo vredni. Otroci smo, če že tudi veliki, ker si zidamo gradove v oblake, vihar življenja pa nam podere v tem hiše, ki že stojé na zemlji.

Daj Bog, da še doživimo mi tak božič! Sreča bode za nas in sploh za slov. ljudstvo, če nam zapoje že k malu kor angeljev:

„Slava Bogu na višavah
in mir ljudem na zemlji,
ki so dobre volje!“

Dva lista slovenskim mladeničem.

II. list.

Zdaj je malo mladeničev, ki bi ne kadili. No, — ne bojte se, da vas bom od kajenja odvračal; saj vem, da bi bilo zastonj. Ali nekaj bi vam pa le rad svetoval. Kaj mislite, da so počeli mladeniči, ko še tobaka niso poznali? Veste kaj? S petjem in šalo so se kratkočasili. Pa so tudi znali dosti lepih pesmi; nekatere so tako dolge, da bi se jih vi težko celih iz glave naučili.

Kdo izmed vas zna o „kralj Matijažu“ in enakih pesni? Zdaj se pojejo le kratke, z lahкими napevi, kajti smodka, ki tiči v ustih, ne pusti rada težkih pesmi peti.

Ali po drugod ni tako. V Savinjskeje dolini, postavim, urijo se in znajo čveteroglasno tako težke pesmi, da je veselje poslušati.

Toliko tedaj bi vam svetoval, nekaj manj tobaka izkaditi, pa nekaj več popevati, saj vas to nič ne stane.

Tretja reč, kar bi tudi brez škode opustili, je tisto neumno kletje in govorjenje nemško. Le verjemite, da se vam jedna beseda slovenska bolj prileže, kakor deset nemških. Težko se najde kak mladenič, da bi ne klel ali se ne priduševal; nekateri še mislijo, da je prav lepo, ako vsako neslano besedo še zabelijo z „majnarzel“ ali „sakarmejnt“ in s takimi besedami, ki se vam priležejo, kakor tiču žabje kvakanje.

Govorite lepo slovensko in ne pustiti nikomur, da Slovencem zabavlja.

Več, kakor tisoč let, so naši predniki nemškim grajščakom podložni bili, pa se le niso hoteli lepe slovenščine odvaditi. Vi pa, ki pravite, da ga nij, ki bi vam ukazoval, pobirali bi brez potrebe besede, katere so že Nemci pri tujih narodih si izposodili!

Bog vas je vstvaril Slovence; najlepši jezik za nas je torej slovenski in grdo za nas, če ga zametujemo. To je resnica.

Ko bi torej le vedel, da ta lista, vam posvečena, nista zastonj pisana, tedaj bi bil vesel Vaš prijatelj

Častilko.

Blizu Celja, meseca decembra 1887.

Gospodarske stvari.

Emrtvica pri svinjah.

Redko ni ravno pri svinjah, da se le-ta bolezen loti svinéta. Žival ne more zadnjega dela trupla, nog več rabiti, ampak vlačí jih za seboj po tleh in gre torej le po prvih nogah z mesta. To je edino znamenje bolezní; žival žre, kakor prej ter se mu nič ne vidi, da ima bolečine. To pa je tudi v resnici tako, kajti omrtvica je le nasledek tega, da živali živi umrjó na zadnjem delu trupla in za to žival tudi nič ne čuti v tem delu trupla.

Kaj je uzrok te bolezní? Po navadi se pravi, da ima žival črve v obistih, v nekaterih slučajih je to tudi resnica ali ne vselej. Le-ta črv se nahaja le redko kedaj v svinétu in nikoli brez jajec. Črv je tri do šest cm. dolg in ni debeleji, kakor kaka nit. V jetrih in gori po hrbitišču v mašči ga je najti. Ali če jajec ni v svinétu, tedaj mora biti kje drugje uzrok bolezní, sam črv je ni kriv. Omrtvica je namreč motenje živcev in le-to povzročuje slabo prebavljanje ali pa preslabo krmljenje.

Ako se daje svinjam kislá, že nekam raztopljená piča, krivo je največkrat tacih bolezní, posebno pa je to, če živali ne dobodo trave, detelje ali repe v želodec. Ali tudi preveč, če se jim daje piče, lahko škoduje svinjam. Prasetá, katerim se daje kisló mleko, kolikor ga jim je ljubo, včasih kar na naglem erknejo, to